

Case

Specialiseringsmodulet Ungdomsuddannelser

Deltagere:

Klassen 1.x på en ungdomsuddannelse.

Tidspunkt:

Frikvarter eller pause sidst på ugen.

Der bliver kommunikeret på kryds og tværs i denne pause. Eleverne er på vej til nye klasselokaler og grupperinger. Der er altid en vis usikkerhed hver gang man skifter fag og klassekammerater i dagens løb. I denne klasse er der tradition for, at man har meget fokus på at få nogle gode karakterer, især mellem pigerne fylder det meget. Det er især en gruppe på fire piger "stræberne", der har meget fokus på det, men de præger klassen meget. De vil også helst arbejde alene eller med hinanden og er ikke ret åbne for at arbejde sammen med andre, for måske vil det gå ud over deres egne karakterer. Der er mange, der ikke vil vise deres karakterer, eller som bliver sure, hvis de kun får 7. Der er ikke ret mange, der rækker hånden op i timerne, fordi de er bange for at svare forkert. Der er mange øgenavne i klassen. Eleverne siger, at det bare er for sjovt, og at det bare er en tradition, de har taget med hjem fra efterskolen.

Der bliver snakket om en af kammeraterne, der ikke er kommet endnu, og det antydes, at det også involverer nogle billeder på nettet. Der bliver grinet højt. Hvad sker der egentlig for hende? Hun omtales med en række meget nedsættende og negative kommentarer om, at det er træls, at hun klæber sådan, hvis man snakker til hende, og at hun ikke bare fatter, at en af drengene ikke er interesseret i hende. En anden kommer med flere kommentarer om hendes facebook, og de ting hun poster der. Noget med at hun er pinlig. Familien omtales som en taberfamilie, hun ligner sin bror, der bare er 'for meget' og altid har været det.

Med ét bliver der lige pludselig stille nogle sekunder, først nu opdager en, at hun faktisk er til stede i klassen og har sat sig: Alle sad med ryggen til og bemærkede ikke, at hun kom. Ingen siger noget til hende. Nogle af pigerne sætter sig sammen og ser på noget tøj på nettet og kommenterer på, at sådan kan man altså bare ikke se ud... Alle sidder rundt i lokalet i mindre grupper og snakker om forskellige ting, de skal i aften og i den kommende weekend, hvor der er fest på skolen. Der snakkes om forfest i mindre faste grupper. Der er ingen, der tør foreslå, at være sammen med nogle andre eller gøre noget sammen. Nogle af pigerne snakker om at låne tøj af hinanden. En gruppe sidder og pjatter og griner af en situation, hvor en af dem var meget fuld ved sidste fest.

Hun er stadig tilstede, men har ikke sagt et eneste ord. Der er heller ingen, der har snakket til hende, og på den måde føler hun sig overset og 'intetgjort'. Efter nogle minutter forlader hun klassen uden at sige et ord og uden at komme tilbage senere den dag eller den følgende uge. Ingen reagerer og ingen ringer eller sender en sms.

Øvelse # 1

Generel introduktion

Sproglige handlinger er både det talte sprog, der kan forstås umiddelbart og det udtalte nonverbale kropssprog og ansigtsmimik, der er svær at tyde. Kvikke bemærkninger, hånlige latter, drillerier, ironi og sarkasme, stikpiller og vende øjne kan være kendetegn på mobbemiljøer. Når det går over gevind og retter sig mod en enkelt eller nogle udvalgte elever kan det blive til mobning.

Formål

Formålet med denne øvelse er, at I får mulighed for at udvikle jeres evne til at se tegn på, hvordan sproglige handlinger verbalt og nonverbalt, kan udvikle sig til mobning, samt at I reflekterer over dette set i relation til jeres egne sammenhænge.

Øvelsen handler om at analysere en situation set ud fra et bestemt perspektiv. Øvelsen afspejler sammen med de øvrige øvelser vigtige forståelser af situationen.

Nøgleord i øvelse 1: analog mobning, verbal mobning, nonverbal mobning og eksklusion

Omfang og tid

20 minutter til drøftelsen evt. på et gruppemøde med nærmeste samarbejdspartnere omkring en gruppe unge eller i hele personalegruppen

Antal deltagere

Øvelsen kan laves i hele personalegruppen, men i så fald vil det være oplagt at dele op i mindre grupper, gerne 4-6 deltagere. Det kan anbefales at dele op i teams omkring klasser eller elevgrupper.

Forberedelse før øvelsen

Øvelsen bør faciliteres af en person, så det sikres, at man kommer omkring de centrale nøgleord. Som forberedelse til øvelsen, vil det være en fordel, at I har gennemarbejdet grundmodul 1 og 2, samt at I alle har læst kerneteksten "Mobning på ungdomsuddannelser" som I finder på specialiseringsmodulet "Ungdomsuddannelse."

Fremgangsmåde

Læs casen og se fagvideo 1 "Introduktion" samt animationsvideoerne. Med udgangspunkt i casen skal I reflektere over det verbale og nonverbale sprogs betydning i relation til forebyggelse og håndtering af mobning. Drøft med hinanden, hvordan man kan forstå samt forebygge eller håndtere problemstillingerne. Det er vigtigt at huske, at fokus i øvelsen ikke er et individfokus, men er baseret på fællesskabssynet, og derfor bør samtalen forholde sig til de relationelle aspekter og dynamikker i 1.x. og i jeres egne klasser.

Spørgsmål:

- Hvilke verbale tegn i casen og i jeres egne erfaringer viser jer, at en eller flere kan føle sig utrygge og er bange for at blive hånet eller gjort til grin i klassen?
- Hvilke refleksioner gør I jer om tonen i klassen i casen og i jeres egne klasser i forhold til, hvad man skal passe på med at sige i klasser med risiko for at udvikle mobbemiljøer?
- Bliver humor og latter brugt på foragtproducerende måder, der eventuelt bliver forsvaret med "det var bare for sjov"? I casen og i jeres klasser?
- Er der andre små tegn på foragtproduktion som eksempelvis blikke, løftede øjenbryn, små skjulte bemærkninger eller lignende, i lægger mærke til i casen og i jeres klasser?
- Er der tegn på eksklusioner, der kan betegnes som ekstreme?

Øvelse # 2

Generel introduktion

I denne øvelse er der fokus på digitale handlinger; deling af tekst, billede, film og andre typer kommunikation på sociale medier og platforme, der som regel vil være forskudt i tid i forhold til, hvornår de kommunikerende sender og læser tekster mv.

Formål

Formålet med øvelsen, er at I får mere viden om digital mobning og om, hvilke konsekvenser og juridiske perspektiver, det kan have på et individuelt plan eller for en gruppe, når en elev bliver udstillet eller udsat for anden tillidsbrud og mobning på digitale medier.

Nøgleord: digital mobning, nedsættende indhold på sociale platforme, seksuelt relateret mobning, tillidsbrud og hemmeligheder

Omfang og tid

I alt 50-60 minutter. Heraf 20-30 minutter til forberedelse og 30-40 minutter til fremlæggelse og drøftelse.

Antal deltagere

Øvelsen kan laves i hele personalegruppen, men i så fald vil det være oplagt at dele op i mindre grupper, gerne 4-6 deltagere. Det kan anbefales at dele op i teams omkring klasser eller elevgrupper.

Forberedelse før øvelsen

Det er en fordel, hvis I på forhånd har læst kerneteksten på grundmodul 1 tema 3 "Digital mobning – hvad, hvor og hvordan" samt evt. gennemarbejdet de tilhørende øvelser. Læsecasen om 1.x

Fremgangsmåde

Se evt. animationsfilmene som indledning til arbejdet, hvis I ikke allerede har set dem. Alle i gruppen bruger 20 minutter til forberedelse og til at indsamle mere viden om digital mobning. I finder relevante links hertil under ikonet "Læs mere" eller "Ressourcer."

Præsenter på skift jeres forberedte argumenter for regulering af anvendelse af digitale medier i relation til udfordringerne i casen eller i relation til eksempler fra jeres egen skolesammenhæng.

Drøft med hinanden, hvordan man kan forstå samt forebygge eller håndtere de juridiske perspektiver og problemstillinger. Inddrag de pædagogiske muligheder eller begrænsninger, I kan få øje på. Det er vigtigt at huske, at fokus i øvelsen ikke er et individfokus, men er baseret på fællesskabssynet, og derfor bør samtalen forholde sig til de relationelle aspekter og dynamikker i 1.x. og i jeres egne klasser.

Øvelse # 3

Generel introduktion

I denne øvelse retter I nu blikket mod de strukturelle forhold; de skemaer, systemer, strukturer, regler og de fysiske ting som klasserum, uderum, bøger, IT -udstyr, lokaler, der udgør rammerne for holdene, klasserne, skolerne mv.

Formål

Formålet med denne øvelse er at I reflekterer over, hvordan sammenhænge mellem opgaver, aktiviteter, planer, skemaer mv. kan være med til at fremme eller modvirke foragtproduktion og mobning for de unge i forskellige fællesskaber på uddannelsesstedet, i klassen, på holdet etc.

Nøgleord: strukturel mobning, undervisning, aktiviteter, fag og undervisere.

Omfang og tid

10 minutter til refleksion over, hvilke strukturer, planer og rammer, der måske uforvarende kan komme til at støtte foragtproduktion og mobning i større eller mindre omfang.

25 minutter til drøftelsen: Hvad er der i rammerne og i de sociale mekanismer i en klasse som 1.x, der kan blive afgørende for, om mobning bliver en del af det, der sker, og om mobning kan føre til eksklusion?

Antal deltagere

Øvelsen kan laves i hele personalegruppen, men i så fald vil det være oplagt at dele op i mindre grupper, gerne 4-6 deltagere. Det kan anbefales at dele op i teams omkring klasser eller elevgrupper.

Forberedelse før øvelsen

Læs casen. Det er en fordel at have gennemført grundmodul 1 og 2 eller at have læst kerneteksterne herfra.

Fremgangsmåde

Se evt. animationsfilmene som indledning til øvelsen. Der gennemføres en brainstorm blandt deltagerne for at få så mange eksempler som muligt på, hvad der i rammer og strukturer kan være med til at producere foragt og i forlængelse heraf; mobning. Tag eventuelt udgangspunkt i nøgleordene.

Med dette som udgangspunkt skal I drøfte, hvilke rammer I med fordel kan ændre. Lad drøftelsen udmøntes i tre konkrete forslag til ændringer, der reducerer faktorer, der åbner rum for mobning, og som skolen uforvarende kan komme til at støtte.

Øvelse # 4

Generel introduktion

I denne øvelse sætter vi fokus på positioner og relationer i fællesskaber; de pladser i vi alle har fået, eller selv har taget i på holdet, i klassen, i andre grupperinger i forhold til andre unge og voksne og i de aktuelle omgivelser, vi befinder os i. F.eks. rollekonflikter, oplevelse af lav kontrol med egen læring og sociale relationer og negativ stemning i læringsmiljøet. Særlige omgangsformer og ritualer i klassen, ved fester mv. Øvelsen tager udgangspunkt i casen.

Formål

Formålet med øvelsen er, at I får mulighed for at øge jeres bevidsthed om, hvordan og måske hvorfor, man mere eller mindre tilfældigt får bestemte pladser, roller, opgaver mv. i de fællesskaber, vi alle er en del af.

Nøgleord: positioner, køn, selveksklusion, ensomhed, fællesskab, rollemodeller i form af andre unge og voksne, kropskultur og kommunikation på andre niveauer, ungekulturen uden for undervisningen, festkulturen, ritualer og traditioner

Omfang og tid

Brug ca. 45 minutter til drøftelsen.

Antal deltagere

Alt personale i afdelingen, der er i kontakt med klassen Der kan med fordel opdeles i mindre grupper, så der bliver taletid til alle.

Forberedelse før øvelsen

Som forberedelse inden mødet er det en god ide, hvis I har læst casen om 1.x, kerneteksten "Mobning på ungdomsuddannelser" og teksten "Mobbehåndtering," der er det fælles vidensgrundlag for dialogen om dette tema.

Kopier *nøgleordene* herover og klip dem ud til kort med et nøgleord på hvert kort.

Fremgangsmåde

Træk et kort og giv eksempler på, hvordan I ser, at dette begreb har sammenhæng med og betydning for de positioner og roller, de unge får i de forskellige fællesskaber, de er i, og hvad det betyder for udvikling af mobbemønstre og eksklusion.

Lad drøftelsen udmøntes i et konkret forslag til et tema, I vil arbejde videre med i klassen, på holdet eller på uddannelsesstedet.